

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

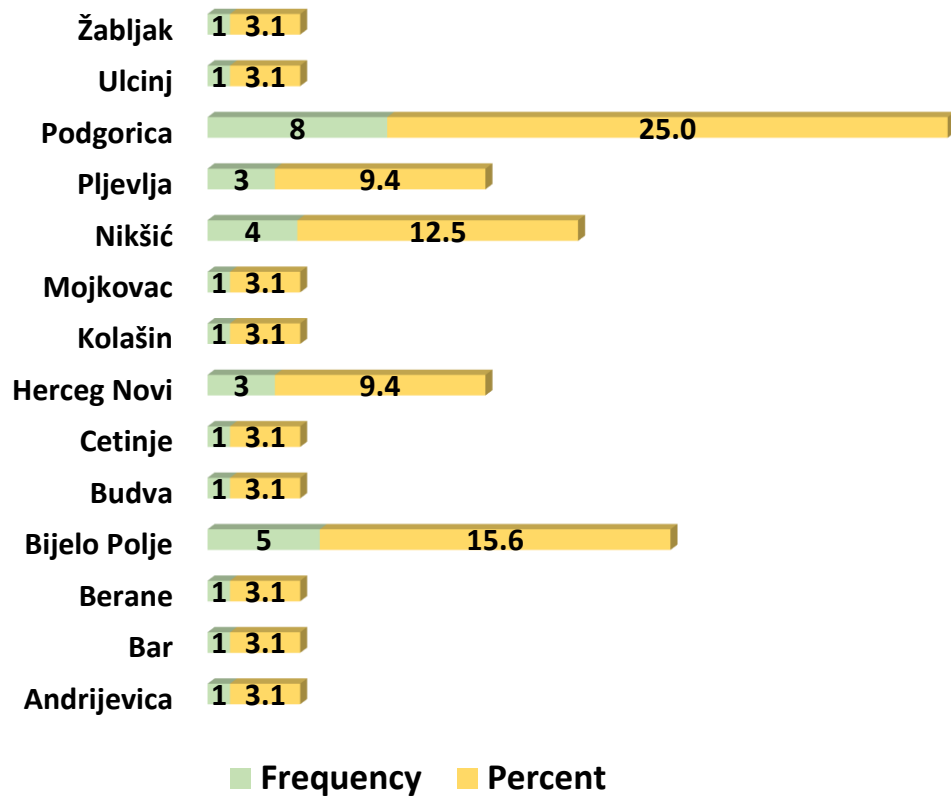
Uloga organizacija osoba sa invaliditetom u poboljšanju položaja osoba sa invaliditetom u crnogorskom društvu

Februar 2021

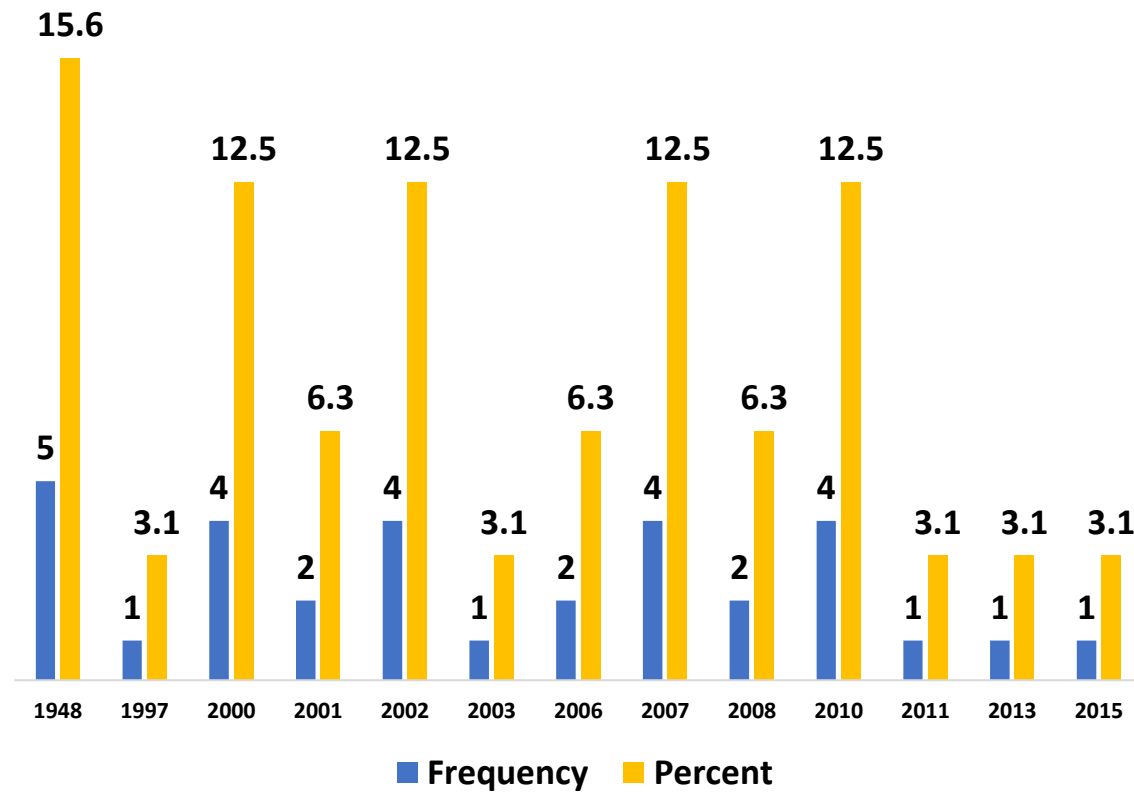
METODOLOGIJA

- **Ciljna grupa u ovom istraživanju su bile NVO u oblasti zaštita OSI**
- **U istraživanju je anketirano 32 NVO. Kao uzorački okvir za ovu ciljnu grupu korišćen je spisak registrovanih NVO**
- **Poziv za učešće u ovom istraživanju upućen je na 63 e-mail adrese**
- **Prikupljanje podataka obavljeno je tehnikom Web survey- Anketiranje putem interneta**
- **Anketiranje je realizovano od 22. januara do 04. februara 2021. godine**

SJEDIŠTE NVO

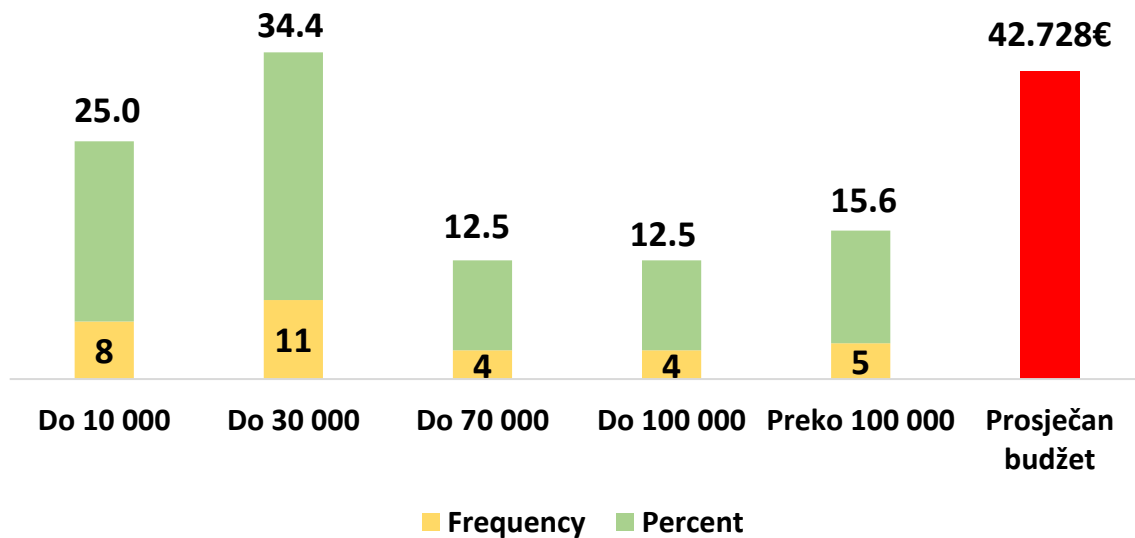

GODINA OSNIVANJA

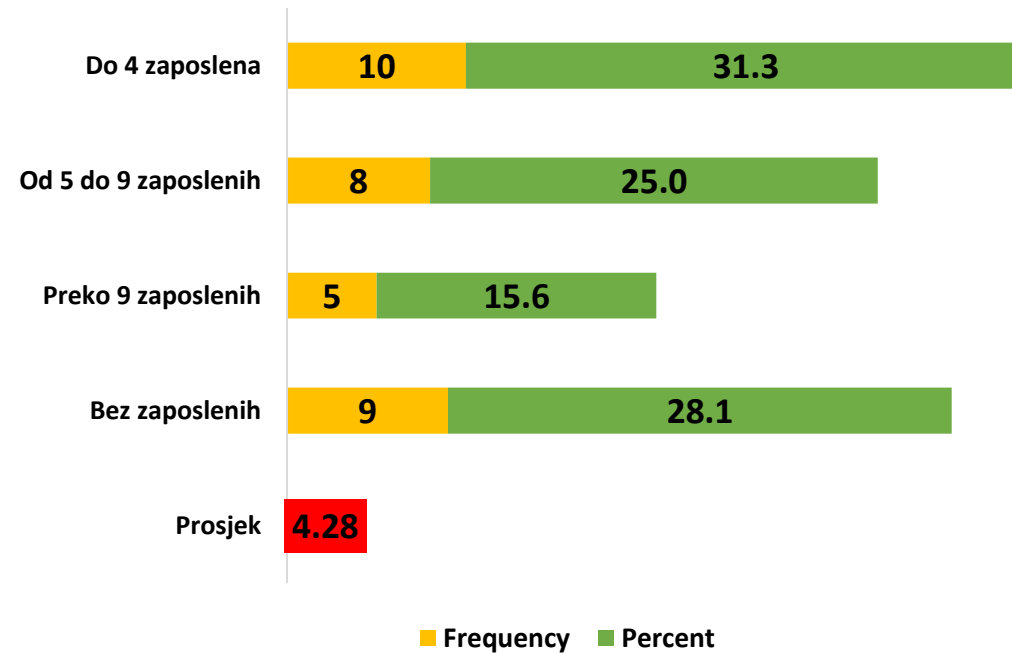

* Frekvencija je broj NVO-a

BUDŽET U PRETHODNOJ GODINI*

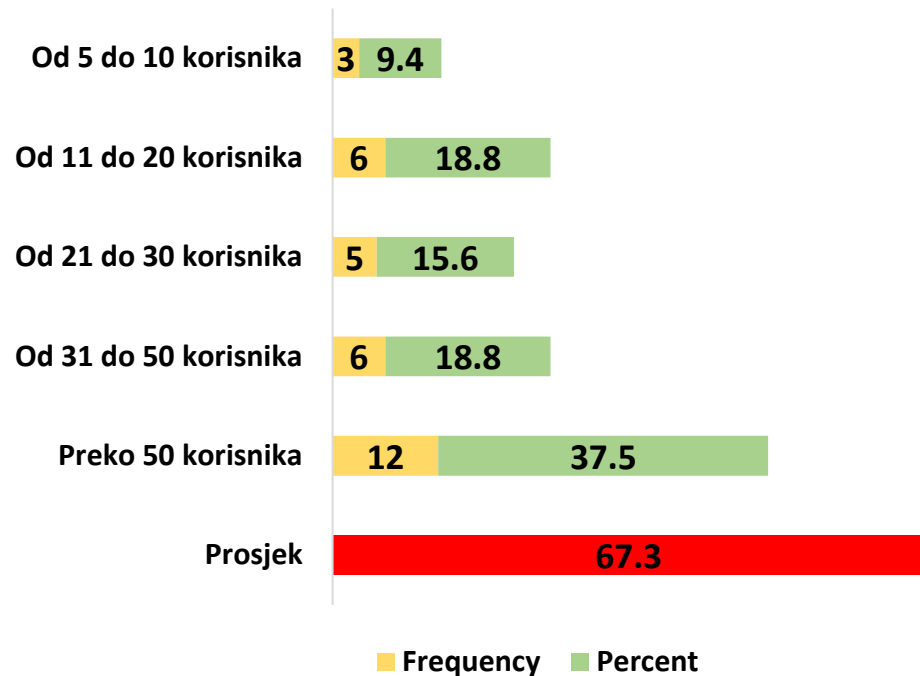

BROJ ZAPOSLENIH

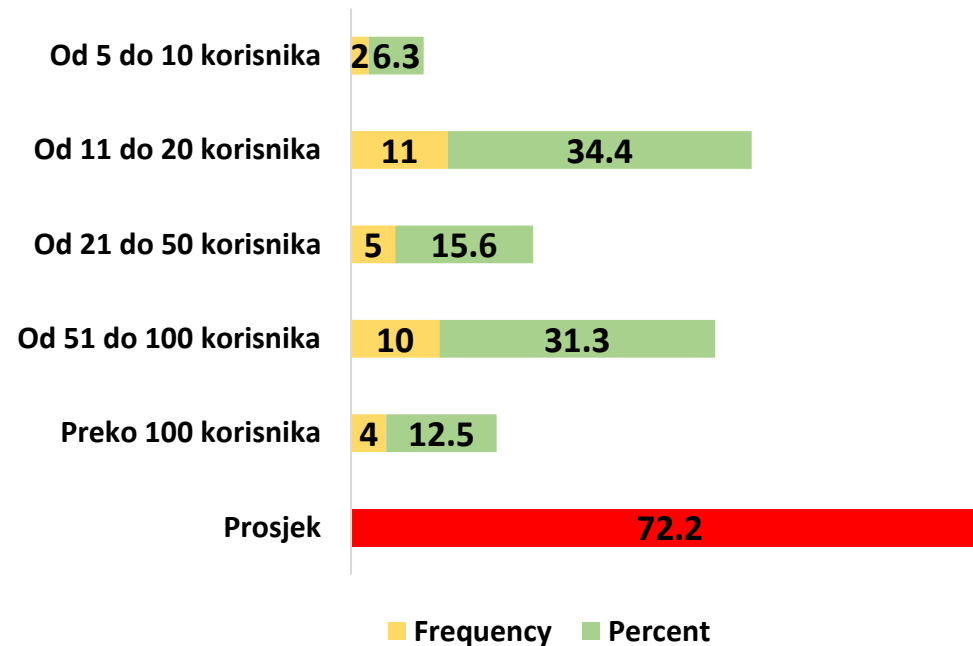

* Najveći broj NVO je dao podatke za 2019., jer nemaju gotove završne račune za 2020.

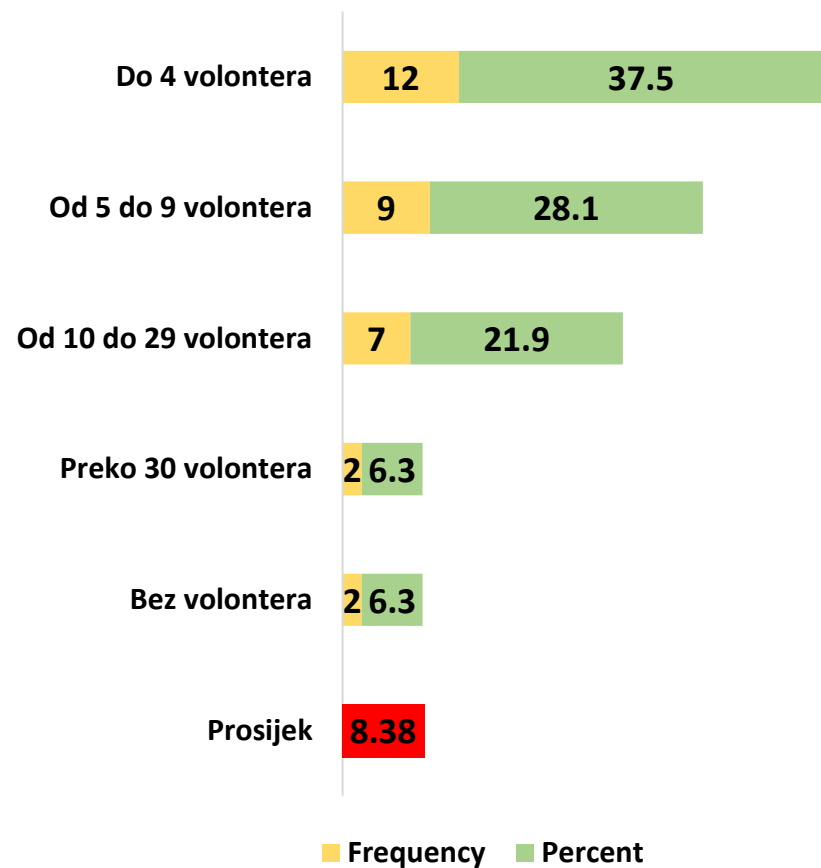
BROJ OSI KOJI SU BILI KORISNICI U 2019.

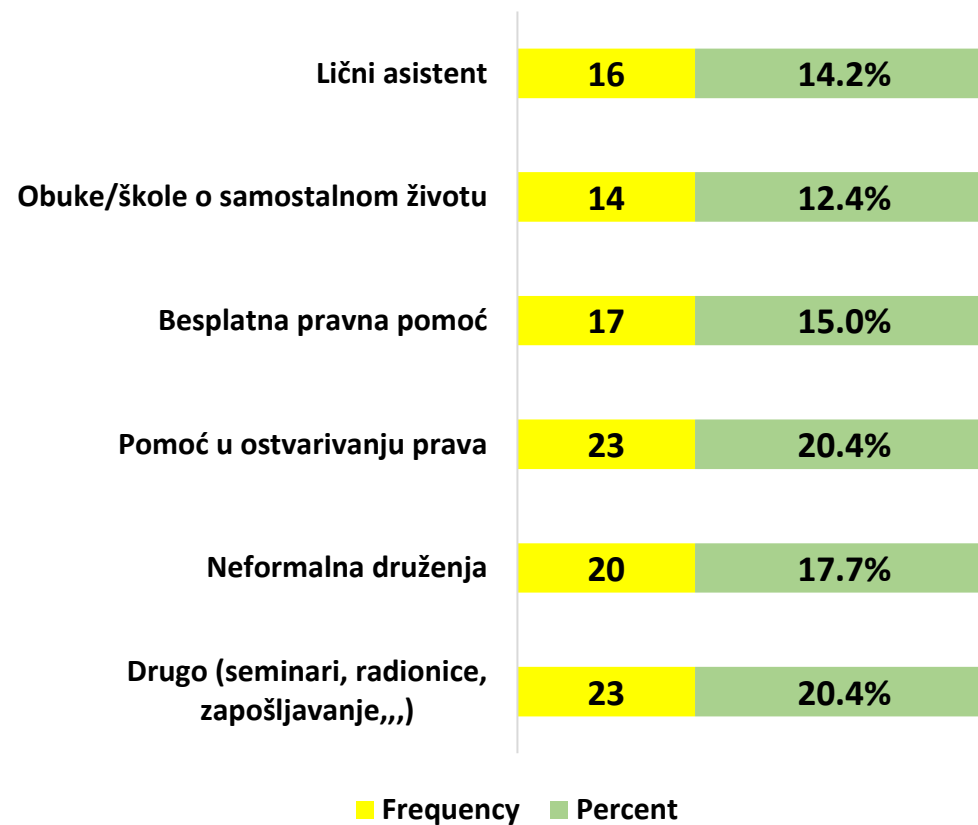
BROJ OSI KOJI SU BILI KORISNICI U 2020.

BROJ VOLONTERA

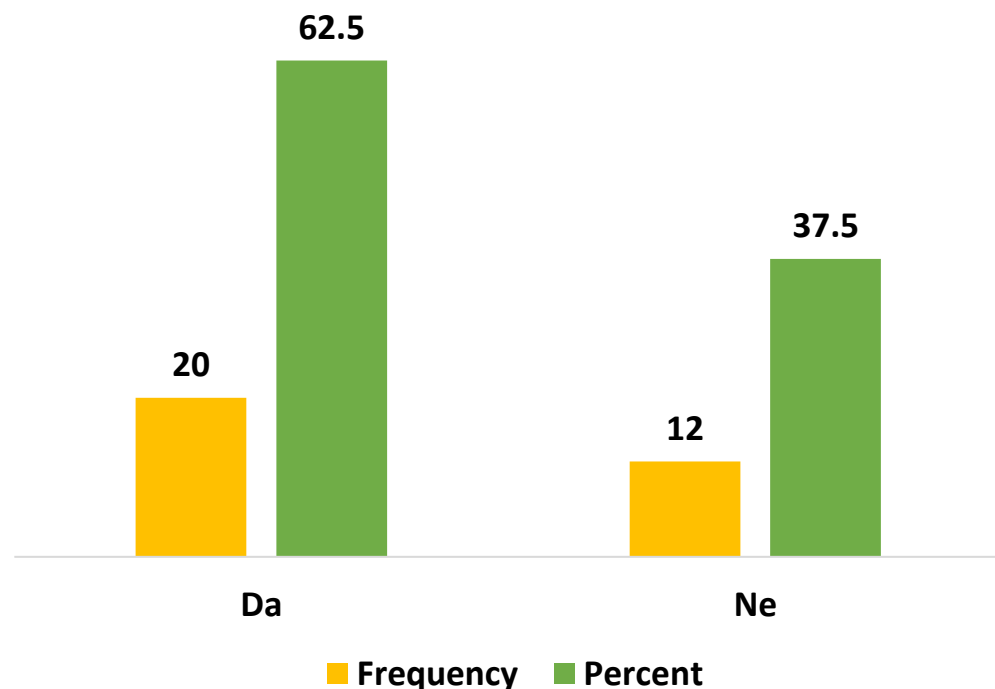
SERVISI KOJE VAŠA NVO PRUŽA*

*Neke NVO pružaju više usluga, zato su frekvencije, u zbiru, veće od 32.

Da li je Vaša organizacija učestvovala u izradi zakonskih i/ili podzakonskih akata, strateških dokumenata, lokalnih akcionih planova, radu radnih grupa, i sl. u oblasti zaštite prava osoba sa invaliditetom na NACIONALNOM nivou?

Ukupna ciljna grupa; N=32

NVO koje pružaju servise:	Da		Ne	
	Frequency	%	Frequency	%
Lični asistent/kinja	12	16.0%	4	10.5%
Obuke/škole o samostalnom životu	9	12.0%	5	13.2%
Besplatna pravna pomoć	11	14.7%	6	15.8%
Pomoć u ostvarivanja prava	15	20.0%	8	21.1%
Neformalna druženja (priredbe, izložbe, festivali, i sl.)	13	17.3%	7	18.4%
Drugo (seminari, radionice, zapošljavanje...)	15	20.0%	8	21.1%

Blizu 2/3 anketiranih NVO je učestvovalo u izradi zakonskih i/ili podzakonskih akata, strateških dokumenata, lokalnih akcionih planova, radu radnih grupa, i sl. u oblasti zaštite prava osoba sa invaliditetom na nacionalnom nivou, a u najvećem broju su one NVO koje se bave pomoći u ostvarivanja prava.

U izradi kojih dokumenata ste učestvovali:

One NVO koje su učestvovale u izradi nacionalnih dokumenata; N=20

- **Zakon o sprječavanju diskriminacije OSI**
- **Strategija predškolsko vaspitanje i obrazovanje 2016-2020.**
- **Strategija GG za 20-21.**
- **Predlog izmjena i dopuna Zakona o finansiranju NVO**
- **Strategija razvoja socijalne i dječje zaštite, Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Strategija inkluzivnog obrazovanje, Strategija za integraciju OSI, Normativa i definisanje standarda usluga za podršku u zajednici**
- **Pravilnik: Personalni asistent/personalna asistentkinja**
- **Strategija o diskriminaciji lica sa invaliditetom**
- **Zakon o putevima, Pravilnik o označavanju mjesta za parkiranje vozila lica sa invaliditetom, Plan održive urbane mobilnosti za Glavni grad**

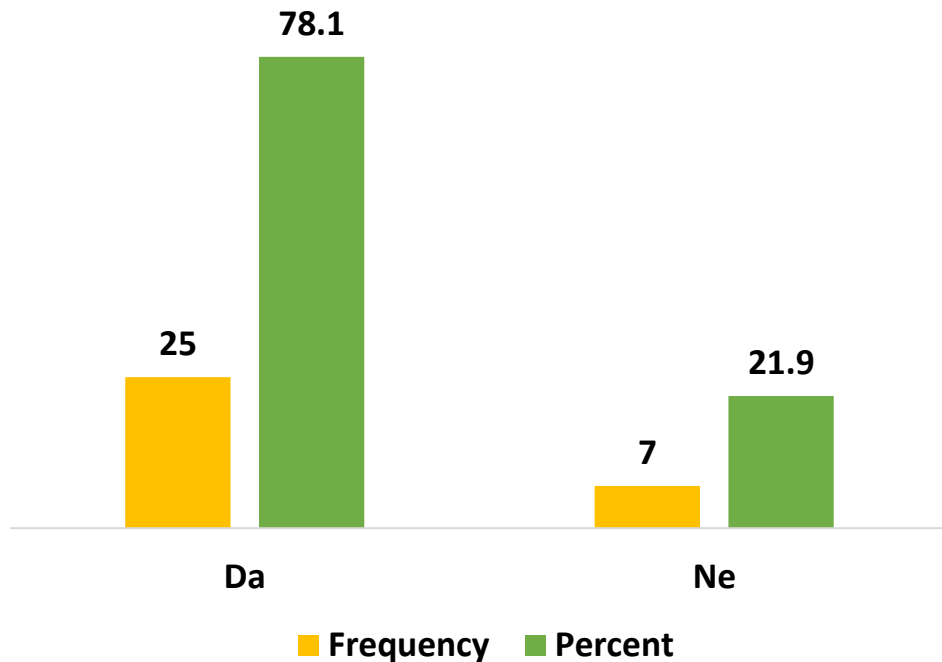
U izradi kojih dokumenata ste učestvovali:

One NVO koje su učestvovale u izradi nacionalnih dokumenata; N=20

- **Strategija predškolsko vaspitanje i obrazovanje 2016-2020.**
- **LPA, PRSP, Strategije za OSI**
- **Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanje lica sa invaliditetom**
- **Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti; Zakon o zabrani diskriminacije OSI, Zakon o PIO, Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju OSI, druga podzakonska akta iz ove oblasti**
- **Akcioni plan za prioritetno prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi osobama s invaliditetom i Akcionog plana za prilagođavanje fizičkog okruženja osobama s invaliditetom**
- **Radna grupa za izrada Nacrta zakona o zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom, Radna grupa o izmjeni Pravilnika o listi proizvoda, načinu isticanja i vrsti objekata u kojima se ističu obavještenja o robi na Brajevom pismu, Radna grupa za izmjenu Pravilnika o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.**

Da li je vaša organizacija učestvovala u izradi zakonskih i/ili podzakonskih akata, strateških dokumenata, lokalnih akcionih planova, radu radnih grupa, i sl. u oblasti zaštite prava osoba sa invaliditetom na LOKALNOM nivou?

Ukupna ciljna grupa; N=32

NVO koje pružaju servise:	Da		Ne	
	Frequency	%	Frequency	%
Lični asistent/kinja	13	14.6%	3	12.5%
Obuke/škole o samostalnom životu	11	12.4%	3	12.5%
Besplatna pravna pomoć	12	13.5%	5	20.8%
Pomoć u ostvarivanju prava	19	21.3%	4	16.7%
Neformalna druženja (priredbe, izložbe, festivali, i sl.)	15	16.9%	5	20.8%
Drugo (seminari, radionice, zapošljavanje...)	19	21.3%	4	16.7%

Više od 4/5 anketiranih NVO su učestvovala u izradi zakonskih i/ili podzakonskih akata, strateških dokumenata, lokalnih akcionih planova, radu radnih grupa, i sl. u oblasti zaštite prava osoba sa invaliditetom na lokalnom nivou, i taj je procenat veći nego kada je u pitanju učestvovanje u izradi raznih dokumenata na nacionalnom nivou (62.5%).

U izradi kojih dokumenata ste učestvovali:

One NVO koje su učestvovale u izradi lokalnih dokumenata; N=25

- **Lokalni akcioni plan za OSI; Strategija lokalnog stanovanja, Lokalni akcioni plan za mlade.**
- **Opštinski Lokalni planovi za socijalne usluge, za osobe sa invaliditetom i za zabranu od diskriminacije OSI**
- **Lokalnih planova razvoja usluga socijalne zaštite u lokalnoj zajednici**
- **Plan održive urbane mobilnosti za Glavni grad**
- **Lokalni plan akcije za zaštitu od diskriminacije lica sa invaliditetom i promociju jednakosti za period 2018-2021.**
- **LPA u oblasti invalidnosti 2017-2021. LPA u oblasti rodne ravnopravnosti, LPA u oblasti zaštite OSI od diskriminacije i promocije jednakosti i LPA u oblasti socijalne zaštite.**
- **Lokalni plan za unapređenje socijalne inkluzije i razvoj usluga socijalne i dječije zaštite 2020-2023 u Glavnom gradu Podgorici**
- **Strategija razvoja u borbi protiv diskriminacije na lokalnom nivou 2019 -2021**
- **LAP: za socijalne usluge, za osobe sa invaliditetom, za sprečavanje diskriminacije OSI**

U izradi kojih dokumenata ste učestvovali:

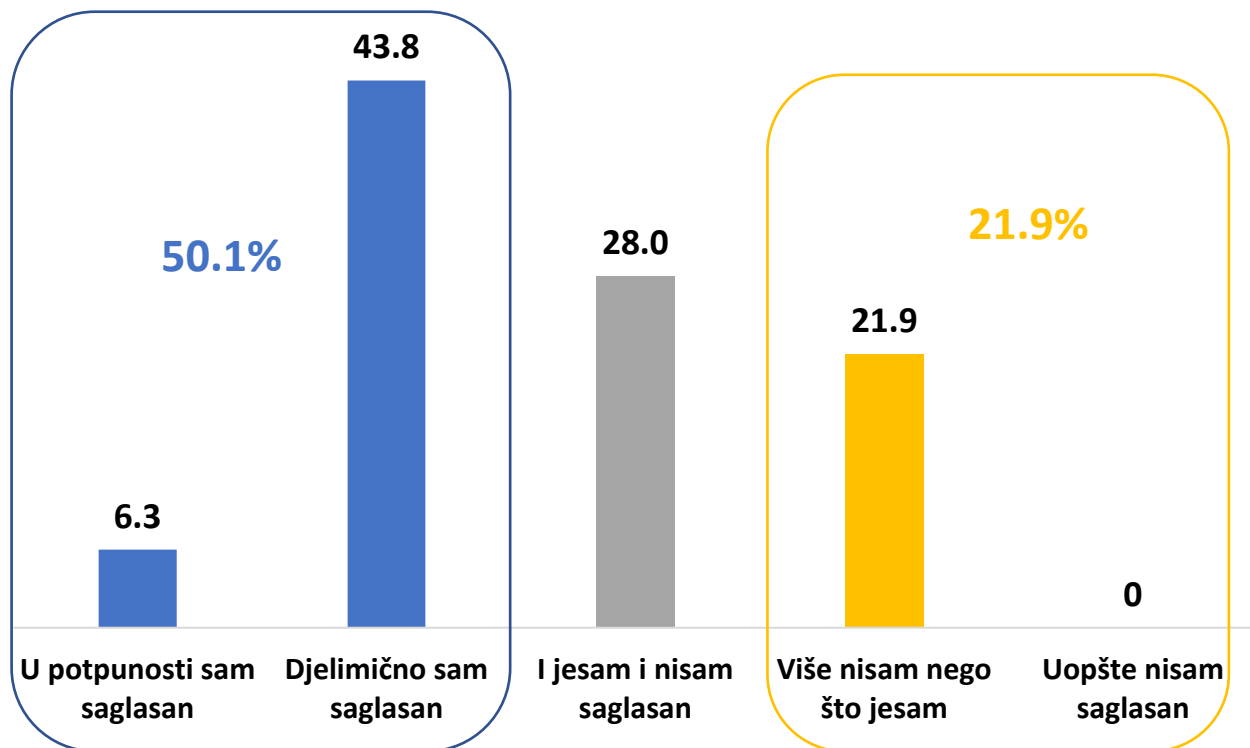
One NVO koje su učestvovale u izradi lokalnih dokumenata; N=25

- **Smanjenju diskriminacije i prava OSI, kao i rješavanju problema pristupačnosti JU**
- **Lokalne strategije socijalne i dječije zaštite (socijalne inkluzije) 2014-2018**
- **LPA za djecu Bara, Strategija razvoja opštine Bar**
- **Lokalni plan akcije u oblasti invaliditeta 2017- 2021**
- **Lokalni akcioni plan za Opštinu Nikšić**
- **Nacrt Lokalnog akcionog plana u oblasti invaliditeta**
- **Izrada Lokalnih akcionih planova za opštine Herceg Novi, Pljevlja i Bijelo Polje, izrada Plana za unapređenje socijalne inkluzije 2019-2023**
- **Akcioni plan za OSI 2018-2021. za opštinu Pljevlja**

U kojoj mjeri ste saglasni sa sljedećim tvrdnjama:

Ukupna ciljna grupa; N=32

Država se brine o položaju osoba sa invaliditetom

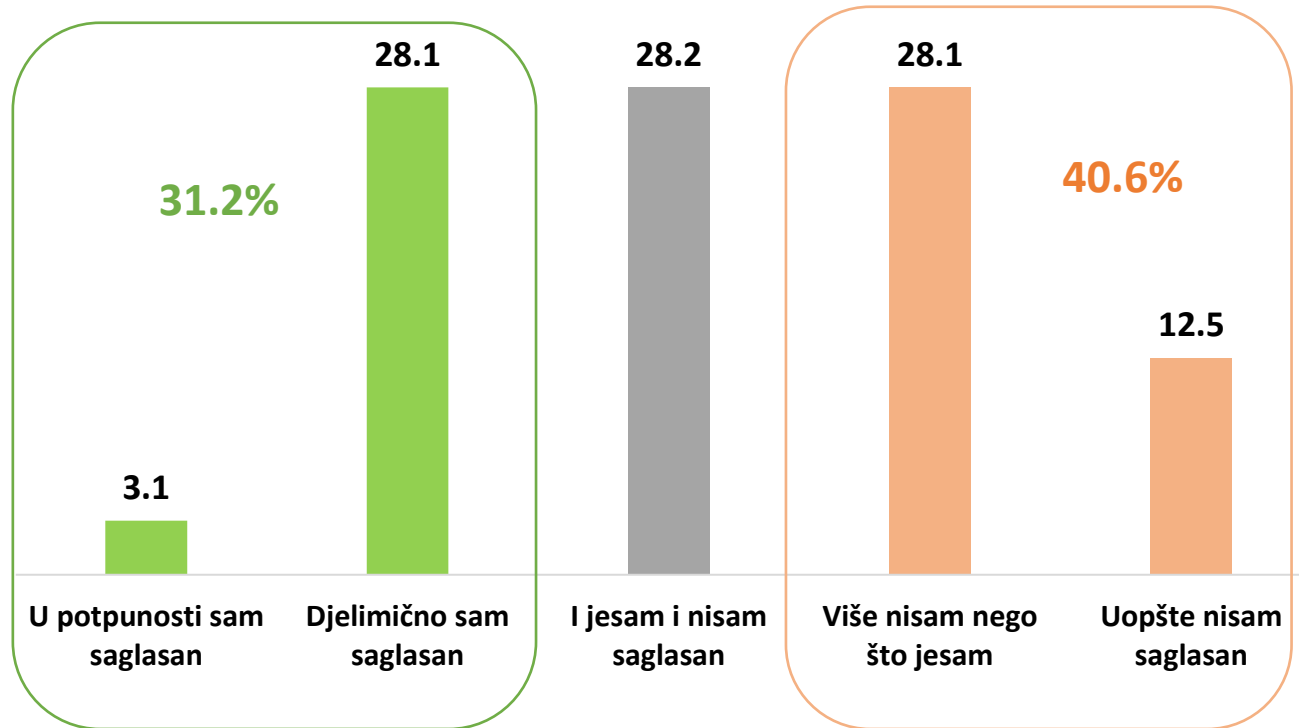

Nešto više od polovine (50.1%) anketiranih NVO je saglasno sa tvrdnjom da se država brine o položaju osoba sa invaliditetom, dok svaka peta NVO (21.9%) ima suprotan stav. Ne mali procenat anketiranih NVO (28%) nema jasan stav o ovom pitanju.

U kojoj mjeri ste saglasni sa sljedećim tvrdnjama:

Ukupna ciljna grupa; N=32

Država podržava NVO koje djeluju u oblasti zaštite OSI

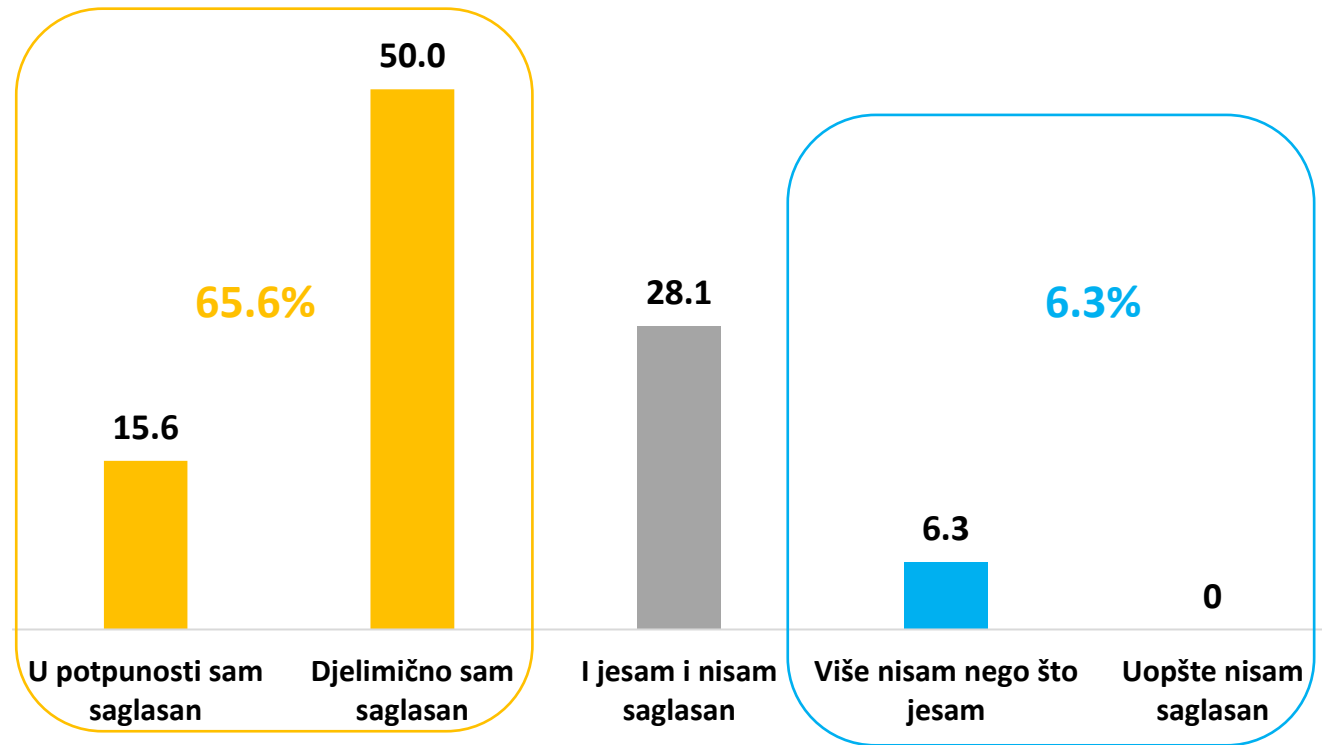

Anketirane NVO su podjeljene oko pitanja da li država podržava one NVO koje djeluju u oblasti zaštite OSI. Naime, oko 40% smatra da država ne podržava; oko 30% da podržava NVO koje djeluju u oblasti zaštite OSI, a 28.2% nema jasan stav ovom pitanju.

U kojoj mjeri ste saglasni sa sljedećim tvrdnjama:

Ukupna ciljna grupa; N=32

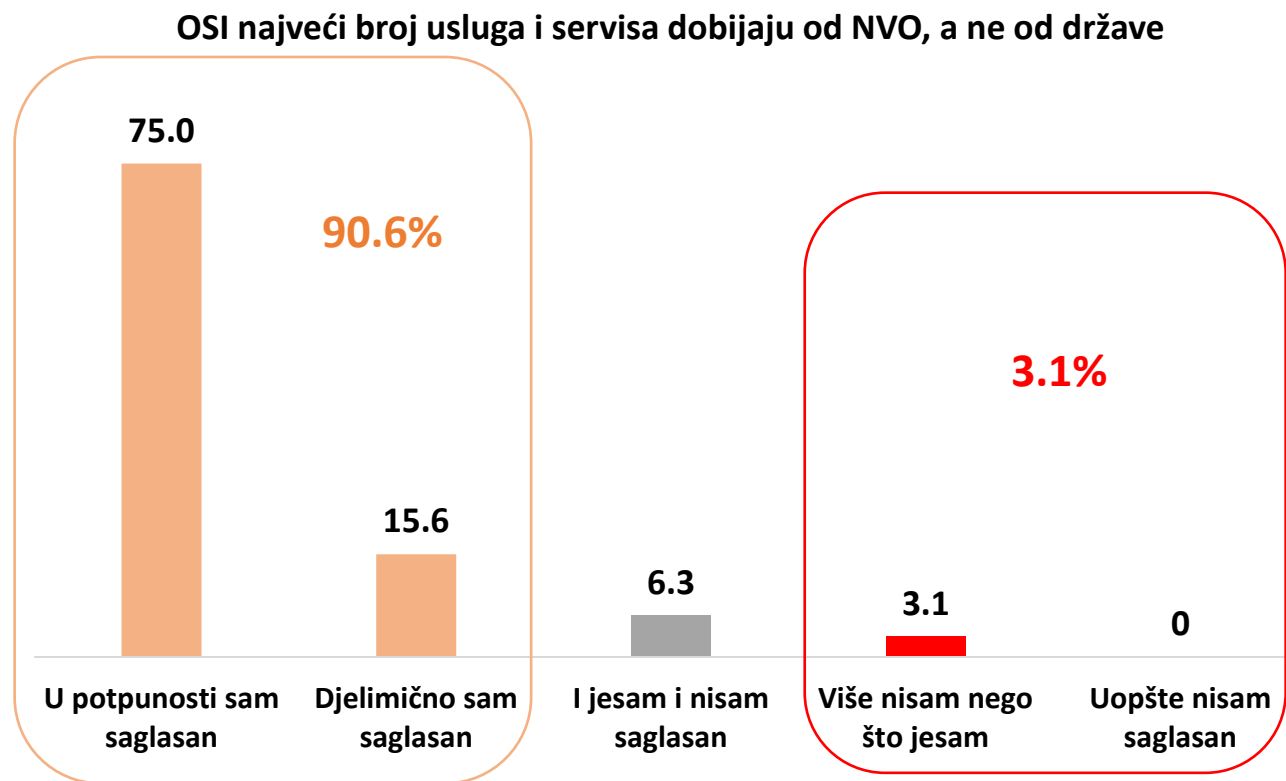
Građani/ke podržavaju NVO koje djeluju u oblasti zaštite OSI

Oko 2/3 anketiranih NVO je saglasno sa tvrdnjom da građani/ke podržavaju NVO koje djeluju u oblasti zaštite OSI, dok dvije od 32 NVO nijesu saglasne sa ovom tvrdnjom.

U kojoj mjeri ste saglasni sa sljedećim tvrdnjama:

Ukupna ciljna grupa; N=32

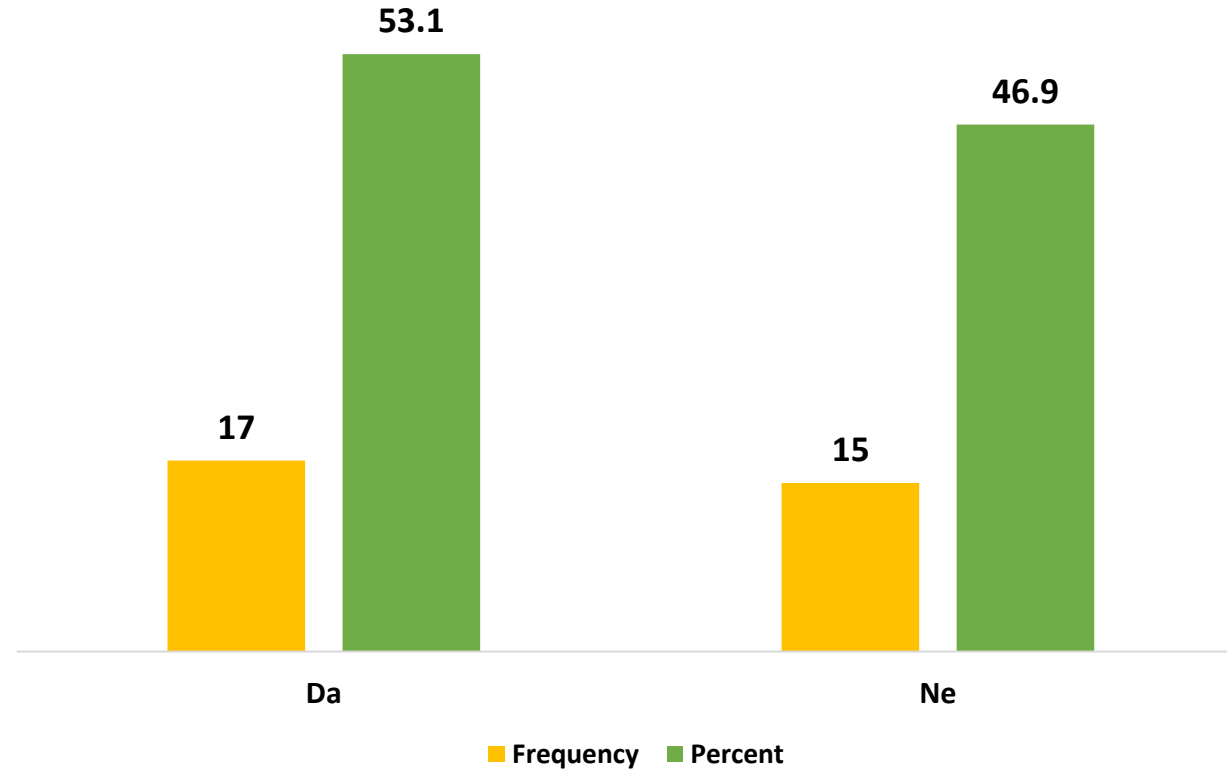

Sa tvrdnjom da OSI najveći broj usluga i servisa dobijaju od NVO, a ne od države, saglasno je 90.6% anketiranih NVO, dok svega 1 od 32, ne djeli to mišljenje.

Da li je vaša organizacija izradila istraživanje, publikaciju i/ili priručnik u oblasti zaštite OSI u prethodne tri godine?

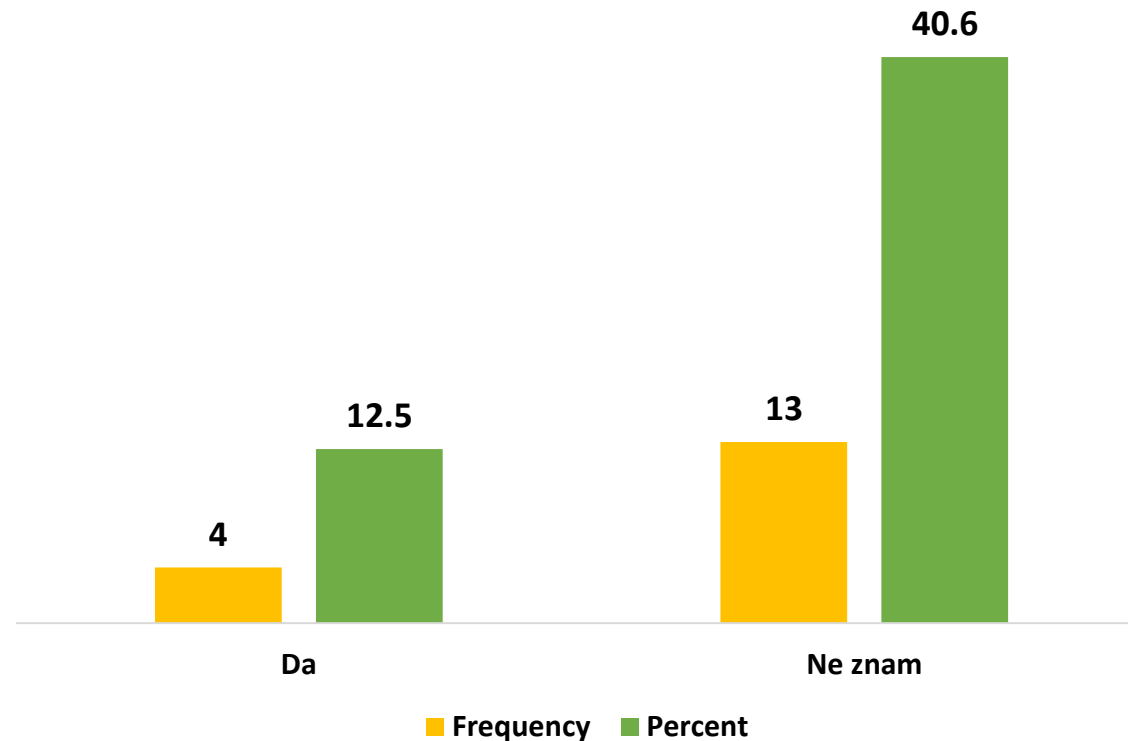
Ukupna ciljna grupa; N=32

Neznatno je veći broj NVO koje su izradile (17), nego što nisu (15), istraživanja, publikacije i/ili priručnik u oblasti zaštite OSI u prethodne tri godine.

Da li su podaci ili rezultati vašeg istraživanja ili publikacije korišćeni od strane ministarstava ili lokalnih samouprava prilikom procjene stanja u oblasti zaštite OSI?

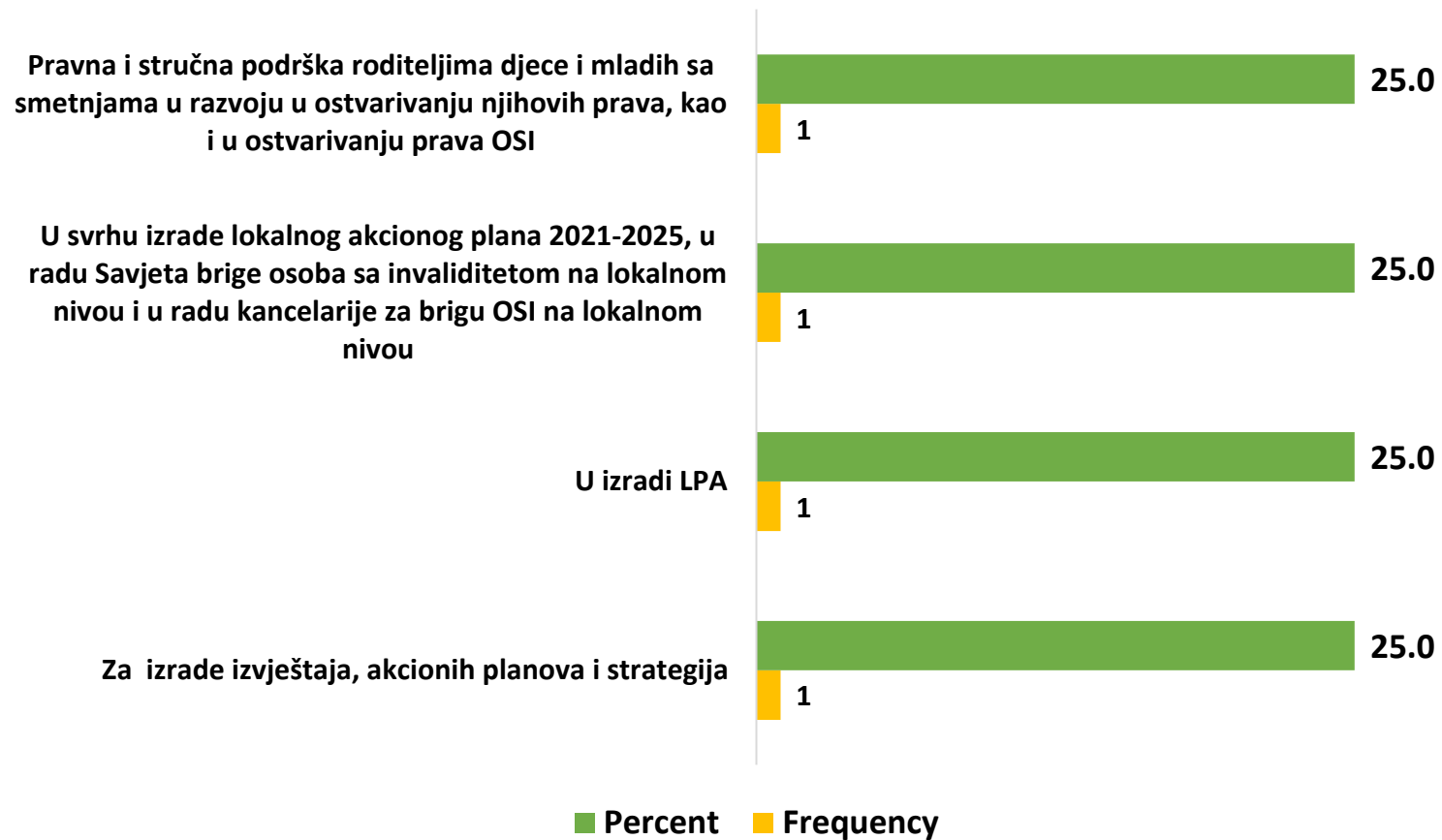
NVO koje su radile istraživanje; N=17

Od 17 organizacija koje su realizovale istraživanja ili izdavale određene publikacije, samo su podaci četiri NVO bile korišćene od strane ministarstava ili lokalnih samouprava prilikom procjene stanja u oblasti zaštite OSI.

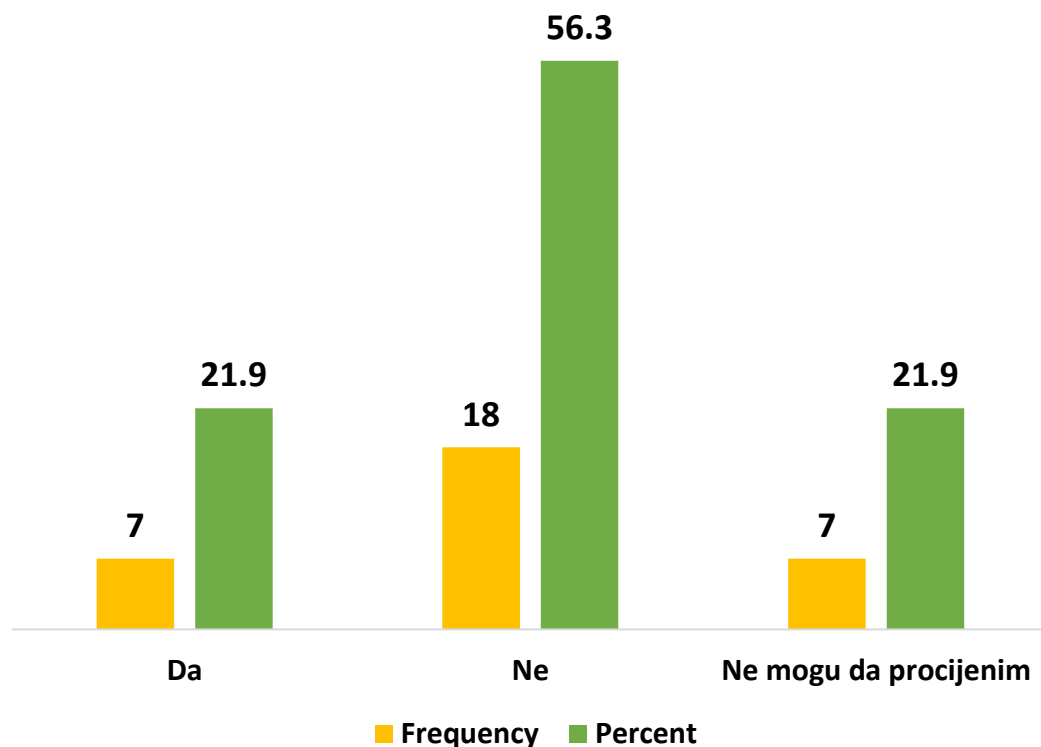
U koju svrhu su korišćeni rezultati vašeg istraživanja ili publikacije?

NVO čija su istraživanja korišćena; N=4

Da li smatrate da vaša organizacija pruža sve servise i usluge koje su neophodne OSI?

Ukupna ciljna grupa; N=32

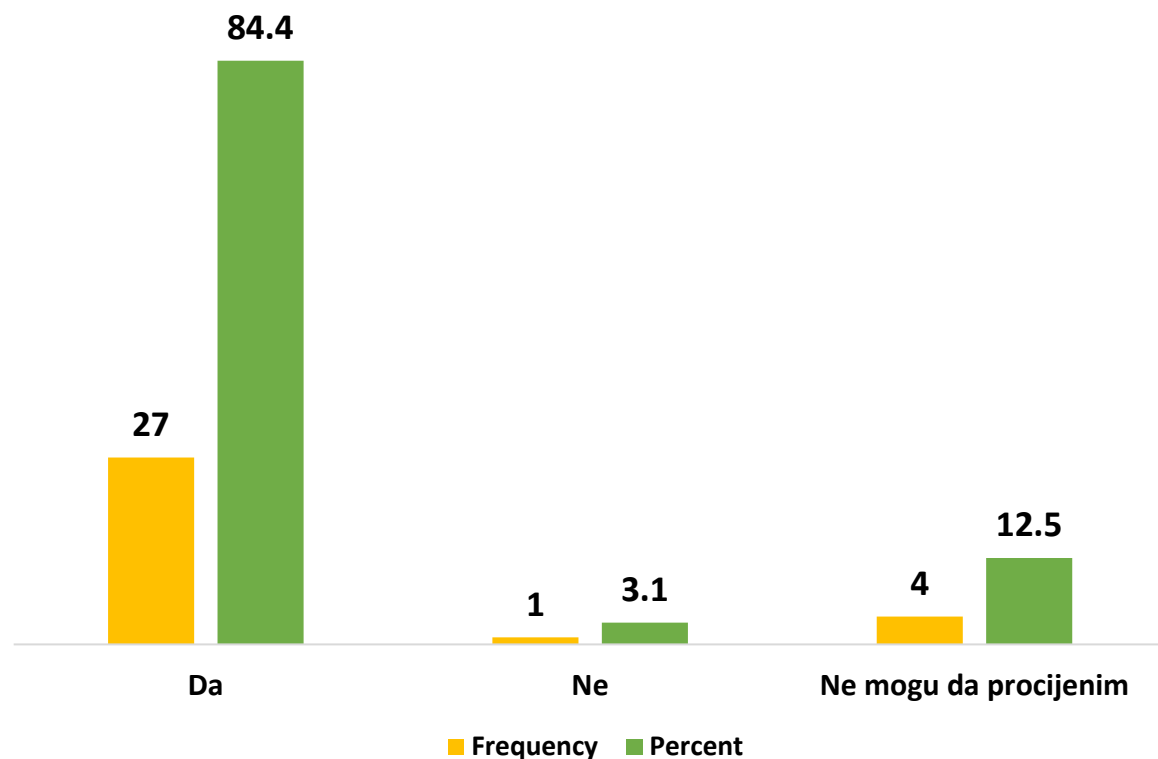

NVO koje pružaju servise:	Da		Ne		Ne mogu da procijenim	
	Frequency	%	Frequency	%	Frequency	%
Lični asistent/kinja	3	10.3%	9	16.1%	4	14.3%
Obuke/škole o samostalnom životu	4	13.8%	6	10.7%	4	14.3%
Besplatna pravna pomoć	4	13.8%	8	14.3%	5	17.9%
Pomoć u ostvarivanja prava	6	20.7%	11	19.6%	6	21.4%
Neformalna druženja (priredbe, izložbe, festivali, i sl.)	5	17.2%	10	17.9%	5	17.9%
Drugo (seminari, radionice, zapošljavanje...)	7	24.1%	12	21.4%	4	14.3%

18 od 32 organizacije je mišljenja da njihova organizacija ne pruža servise i usluge neophodne za OSI, a sedam od 32 anketirane NVO smatra da njihova organizacija pruža sve servise i usluge koje su neophodne OSI.

Da li smatrate da bi neke od tih usluga i servisa trebalo da pružaju državne institucije?

Ukupna ciljna grupa; N=32

NVO koje pružaju servise:	Da		Ne		Ne mogu da procijenim	
	Frequency	%	Frequency	%	Frequency	%
Lični asistent/kinja	14	15.4%	1	16.7%	1	6.3%
Obuke/škole o samostalnom životu	10	11.0%	1	16.7%	3	18.8%
Besplatna pravna pomoć	14	15.4%	1	16.7%	2	12.5%
Pomoć u ostvarivanja prava	18	19.8%	1	16.7%	4	25.0%
Neformalna druženja (priredbe, izložbe, festivali, i sl.)	15	16.5%	1	16.7%	4	25.0%
Drugo (seminari, radionice, zapošljavanje...)	20	22.0%	1	16.7%	2	12.5%

Najveći procenat anketiranih NVO (84.4%) smatra da bi neke od servisa i usluga koje su neophodne OSI, trebalo da pružaju državne institucije.

Kakva vrsta pomoći bi vam najviše koristila u vašem radu sa OSI?

Ukupna ciljna grupa; N=32

- Finansijska i prostorna podrška od strane države ili lokalne samouprave, obezbjeđenje sredstava za rad kancelarije
- Pomoć prilikom licenciranja organizacije za pružanje usluga za čije angažovanje je neophodna stručna kvalifikacija
- Kvalitetan stručni tim za apliciranje kod međunarodnih donatora
- Novčana sredstva koja bi pratila realizaciju naših projekata, a koja nisu odobrena od strane komisija, tako da smo sad uskraćeni da u 2021. godini realizujemo program i servisne usluge jer su to jedina sredstva kojima smo do sada realizovali programe
- Pristupačan prostor, adekvatne veličine za sve aktivnosti sa našim članovima i korisnicima.
- Obezbijediti fizioterapeute, logopede, defektologe, psihologe i dr. da pružaju usluge OSI u prostorijama našeg Udruženja.
- Veći broj servisa na državnom nivou
- Donošenje i primjena zakonske regulative
- Pomoć u ljudskim resursima
- Obezbijedene adekvatne prostorije na duži vremenski period
- Većina NVO organizacija u našoj državi, pa i mi u Ulcinju, koristimo prostorije pod zakup i najveća podrška i prioritet ili pomoć našeg Udruženja bi bila da država ili lokalna samouprava preuzme isplatu zakupa sa režijama posebno za ova Udruženja koja se bave sa ranjivim grupama.
- Najviša pomoć bi nam koristila kada bi ministarstva imala senzibiliteta prema osobama s invaliditetom i finansijski podržavala naše projekte, kroz koje bi znatan broj usluga i servisa bilo pristupačno licima s invaliditetom, u našem slučaju lica sa smetnjama vida.
- Finansiranje stručnog lica za podršku i redovna godišnja finansijska dotacija.
- Mogućnost finansiranja stalnog zaposlenja makar jedne osobe.

PRILOG

NVO koje su učestvovalale u istraživanju

NAZIV NVO	OPŠTINA
NVO UZPD	Nikšić
Udruženje za podršku osobama sa invaliditetom- Bijelo Polje	Bijelo Polje
Udruženje hendikepiranih "SRCE"	Mojkovac
Udruženje mladih sa hendikepom Nikšić	Nikšić
Udruženje roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju –"Pružite nam šansu"	Podgorica
NVO Opštinsko udruženje multiple skleroze Bijelo Polje	Bijelo Polje
NVO "Nova šansa u Novom"	Herceg Novi
NVO Nacionalna asocijacija roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju Crne Gore-Nardos	Podgorica
Udruženje roditelja djece i mladih sa teškoćama i smetnjama u razvoju - Zvijezda	Kolašin
Udruženje paraplegičara Podgorica	Podgorica
NU "Nova Nada"	Žabljak
NVU "Zračak Nade"	Pljevlja
NVO "Za budućnost naše djece"	Andrijevica
Udruženje roditelja "OAZA"	Bijelo Polje
Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Zrak sunca"	Herceg Novi
NVO "Sunčev zrak"-Udruženje roditelja, djece i omladine sa teškoćama u razvoju	Herceg Novi-Igalo

NVO koje su učestvovala u istraživanju

NAZIV NVO	OPŠTINA
Nevladino udruženje za pomoć djeci sa smetnjama u razvoju "INKLUZIJA"	Pljevlja
Udruženje roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju "Staze"	Podgorica
Udruženje multiple skleroze Crne Gore	Podgorica
Savez udruženja paraplegičara Crne Gore	Podgorica
Udruženje roditelja djece i mladih sa smetnjama u razvoju "Puževa kućica" Budva	Budva
NVO "Adria"	Bar
Udruženje paraplegičara Bijelo Polje i Mojkovac	Bijelo Polje
Udruženje lica sa tjelesnim invaliditetom Crne Gore	Cetinje
NVO Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju - Podgorica	Podgorica
Udruženje roditelja djece sa smetnjama u razvoju »Pravo na život« Ulcinj	Ulcinj
Organizacija slijepih za Bijelo Polje i Mojkovac	Bijelo Polje
Organizacija slijepih za Pljevlja i Žabljak	Pljevlja
Organizacija slijepih za Podgoricu, Danilovgrad i Kolašin	Podgorica
Nevladina organizacija "Bijeli štap" - Nikšić	Nikšić
Organizacija slijepih za Berane, Andrijevicu, Plav i Rožaje	Berane
Organizacija slijepih za Nikšić, Šavnik i Plužine	Nikšić

- Crnogorskih serdara 42
- Telefon: 00382 67 621 300
- Mail: damar@t-com.me
- www.damar.co.me